

има ли то дарба и къмъ какво най-много има желание. Да се определи това, не е лесно. Детето само още не знае, какво му се иска. Тръбва да се попита, който го е училъ 4—5—6 години, значи бащата да се съветва съ учителя. Той ще даде най-добъръ съветъ: заслужава ли, способно ли е, ще го бжде ли детето за по-голяма наука, или е по-добре да се залови и научи нѣкой занаятъ, да стане земеделецъ, което сжщо зависи отъ влѣчението на детето.

Изобщо отъ 14—20 годишна възраст, грижитъ за възпитанието сж по-голямъ, по-тежки и по-сждбоносни. Който обърка презъ тази възраст детето си — обърква му цѣлия животъ, обърква се и семейството. Днесъ животътъ се осложни, стана по-мжченъ и по-труденъ, защото всичко се промѣни. Сега и трикласното образование стана недостатъчно дори за селянина-земеделецъ, защото времето отива къмъ работа съ машини, работа съ по-сложна смѣтка, съ кооперация, съ банка, съ бирникъ, съ застраховки, съ въззвания, покани, вестници, списания, полици, чекове, записи, община, окръгъ, сждилища и пр. и пр., съ които работи едно време можеше какъ да е да „протъркашъ“, но сега не може. Това всѣки го знае отъ опитъ. И затуй умнитъ политици, сдруженитъ учители и други приятели на народа казватъ: всѣкжде, дете може, трѣбва да се отвори и

реалка, т. е. IV и V, дори VI класъ. Но не, за да изкарва хора, които бѣгатъ отъ физическия трудъ, не да изкарва „чиновници“, „писари“ и пр., а да се даде по-широко образование, побистъръ умъ, по-честна младежъ и по-активни и предприемчиви работници — били земеделци, били занаятчии, били техници, фабрични и др. трудящи се хора,

Гола наука, книжна, папагалска наука, безъ трудъ, безъ мъжене, безъ занаятъ е пуста наука. Тя разваля, изхайтява, убива човѣка, защото му отнема най-хубавата радостъ въ живота, която само трудътъ може да даде. Затуй казваме ние: **научи детето отъ 14—20 год. непременно на нѣкакъвъ полезенъ трудъ, дай му хлѣбъ въ ржцетъ, за да не е нито просекъ, нито крадецъ, да не е товаръ на другитъ, нито апашъ и подлецъ.**

Ако юношътъ проявява дарба, силенъ е, има влѣчение къмъ по-голяма, по-висока наука — учи го, стига да имашъ готови пари. Но и тогава науката трѣбва да бжде сѣ за тази целъ: да излѣзе отъ младия човѣкъ специалистъ, майсторъ, който живѣе и обича труда, а не за лениво, търтейско живѣние. Всѣка наука, сама по себе си, е добра. Лоша наука нѣма. Лѣкарьтъ, инженерътъ, сждията, техникътъ, машинистътъ, учителътъ, лесничеятъ, агрономътъ, ветеринарътъ — това сж хора, които сж учили добра, полезна